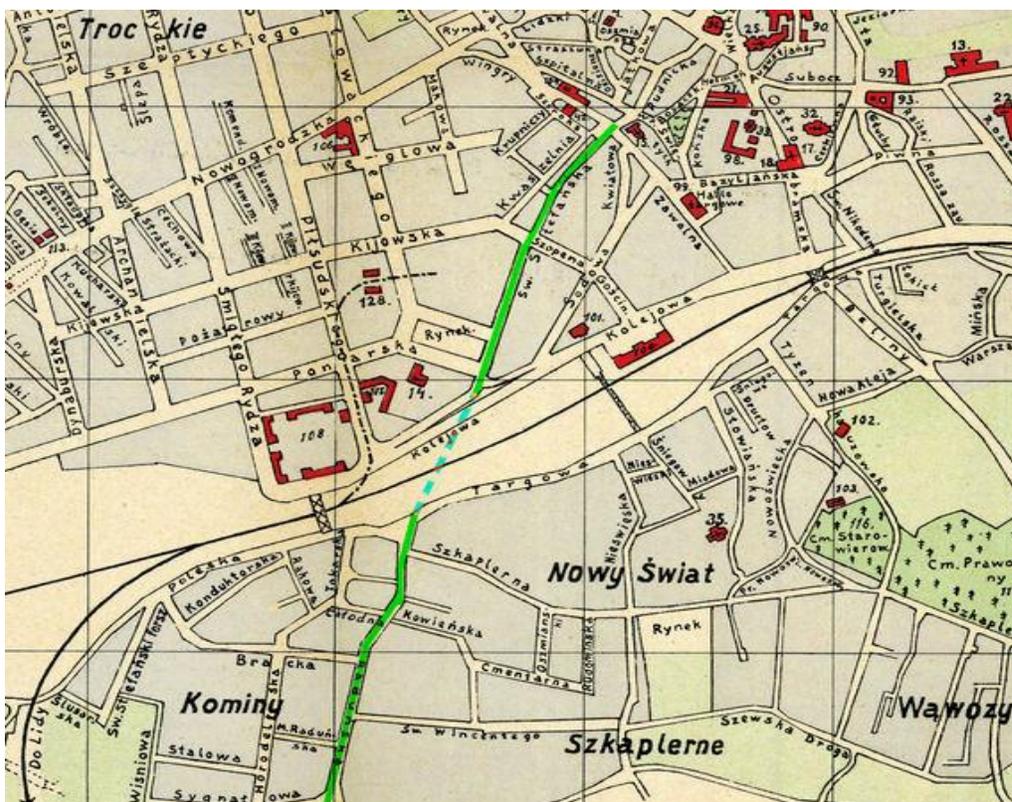

SUSIPAŽINK: NAUJININKAI

ISTORIJA

Iki 19 amžiaus Naujininkuose esantis kopyltstulpis su Šv. Nepamuko skulptūra viduje prie senojo Rodūnės trakto pasitikdavo keliautojus ir buvo lyg miesto riboženklis. Nuo šiuos kalvos keliautojams jau atsiverdavo Vilniaus vaizdas. Rodūnės kelias išiliedavo į Šv. Stepono gatvė – sakoma, kad būtent šiuo keliu į Vilnių išvygiavo žymaus kompozitoriaus Mykolo Kleopo Oginskio vadovaujami sukilėlių būriai, o dar anksčiau kunigaikščiai juodavo medžioti į aplinkinius miškus. Dabar vienas iš svarbiausių į senąjį Vilnių vedantis kelias pavirto pėsčiųjų keliuku.

Seniausias Naujininkų stainys – kopyltstulpis.

Buvęs vienas iš svarbiausių kelių į Vilnių – Rodūnės traktas.

Naujininkų augimas prasidėjo su geležinkelio S.Peterburgas-Varšuva statyba. 1870 m. Geležinkelis perkirto Rodūnios traktą, bet palei geležinkelį pradėjo kurtis dirbtuvės, davusios vakarinei Naujininkų daliai Kaminų pavadinimą (dėl daugybės ten esančių kaminų).

Kaminas Darbininkų g., nors ir gerokai jaunesnis, simbolizuoja buvusį Kaminų

Rajonas į rytus nuo buv. Rodūnios trakto ir dalis dabartinės Pelesos bei Dzūkų g. gavo Škaplierinės pavadinimą arba, jau vėliau, Naujo pasaulio pavadinimą. Kalvos virš senosios Kaminkelio gatvės(gatvė, vedanti į Kaminus) nuo seno vadintos Aštriuoju galu. Dabartinė Kapsų g. turėjo Šv. Vincento pavadinimą. Nors daug kas galvoja, kad dabartinės Šaltkalvių, Darbininkų, Iešmininkų, Konduktorių gatvės yra sovietmečio palikimas, iš tiesu tie pavadinimai jau buvo naudoti 19 a. pabaigoje pagal ten esančias dirbtuves arba ten gyvenančių profesijas.

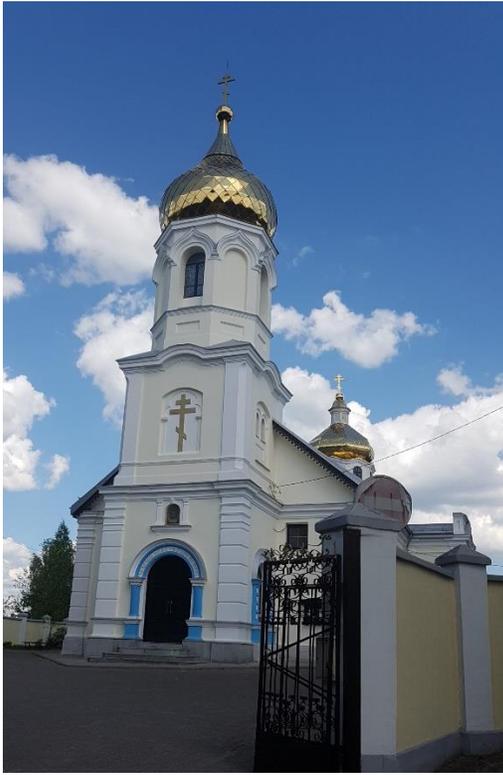

Tiltas per geležinkelį 1912 m.

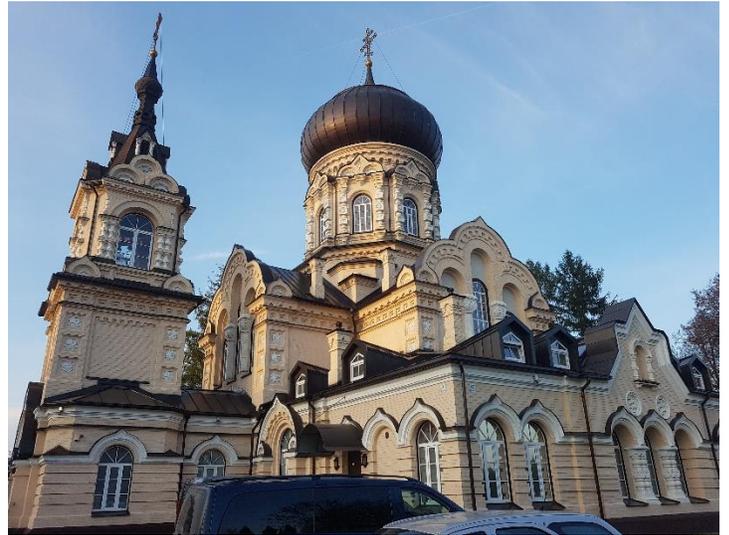

Ir susprogdintas karo metu.

Vienas iš išskirtinių Naujininkų priemiesčio bruožų – čia nuo XIX a. įkurtos skirtingų tikėjimų kapinės. Čia yra galimai vienintelė Europoje sentikių-pomorų, pasitraukusių nuo persekiojimų Rusijoje, kapinės su Švč. Dievo Motinos Užtarėjos cerkvė - aplinkui kūrėsi šio tikėjimo žmonės. Čia palaidotas garsiausias cerkvės statytojų Pimenovų giminės atstovas – žymus fizikas, verslininkas, mecenatas, Alzheimerio ligos paramos fondo steigėjas Leonidas Pimenovas ir jo žmona Eugenija. Jų gyvenimo ir meilės istorija išties verta romano – Pimenovų šeima buvo stambus pirkliai, nekilnojamo turto valdytojai Rusijoje ir Vilniuje, viską prarado po revoliucijos, badavo ir galiausiai turėjo pasitraukti į Vakarų. Paryžiuje Vilniaus S. Batoro universiteto absolventas tapo akademiku ir Prancūzijos Nacionalinės mokslo tarybos pirmininku. Jis - daugybės išradimų autorius, kai kurie jų (klausos aparatai, automobilių garsinės diagnostikos principai ir kt.) naudojami pasaulyje iki šiol. Žmonai susirgus Alzheimerio liga iki mirties ją slaugė ir palaidojo čia, Vilniuje, kurį laikė savo miestu. Karta atvykus aplankyti jos kapą ir pats sukniubo šalia – pagal jo norą ir buvo palaidotas čia.

Švc. Dievo Motinos Užtarėjos sentikių cerkvė

Aleksandro Nevskio cerkvė

Palei Dzūkų g. yra Liepkalnio stačiatikių kapinės, kuriose palaidota nemažai žymių vilniečių: rusų dailininkas, Vilniaus piešimo mokyklos vadovas Ivanas Trutnevas, garsus Vilniaus skulptorius Juozapas Horbacevičius ir kit. Kapinių teritorijoje stovi nedidelė Palaimintosios Eufrosinijos cerkvė, suprojektuota žymaus Vilniaus architekto Nikolajaus Čagino. Lenkų g. rasite neobizantinės architektūros Aleksandro Nevskio cerkvė, statyta 1898 m. bei vėliau čia perkeltą Marijos Magdaliėtės moterų vienuolyną.

Prie dabartinės Žirnių g. XX a. pradžioje buvo įkurtos karaimų ir totorių kapinės bendrame žemės sklype: karaimų ir totorių (tuomet vadinamų mahometonais). Jose yra pasaulinio garso orientalistų, Lietuvos ir Lenkijos karaimų bendruomenės dvasinio vadovo, karaimų tautos muziejaus Trakuose iniciatoriaus Chadži Serajos Chan Šapšalo, karaimų dailininko Bari Egizo, kitų šios konfesijos tikinčiųjų kapai.

Apleistu buv. Akių ligoninės (vėliau – Šv. Roko slaugos ligoninės) pastatų kompleksas

Grafienės Marijos Tyzenhauzaitės-Pšezdzieckos lėšomis Naujininkuose 1861–1884 m. įsteigta ir pastatyta akių ligoninė, o grafo Juzefo Pšezdzieckio dovanotame name Naujosios Alėjos (dabar - Tyzenhauzų) gatvėje 1907-1913 m. buvo įsikūrusi vienas svarbiausių Vilniaus intelektualų buveinių – Vilniaus mokslo bičiulių draugija. Pirmame namo aukšte veikė Tyzenhauzų biblioteka, antrame – muziejui pritaikyta salė. Vilniaus šviesuomenė skyrė lėšas pastato ir eksponatų priežiūrai.

Naujininkuose nuo seno buvo dislokuoti kariniai daliniai, daugiausiai Burbiškėse. Šiuo metu Kapsų g. randasi NATO pajėgų koordinavimo centras Lietuvoje.

Sovietmečiu Naujininkai išsivystė į daugiabučių rajoną, bendrabučių skaičius čia buvo bene didžiausias Vilniuje, gyventojų pagrindą sudarė geležinkelio, aplinkinių gamyklų ir įmonių darbuotojai. Čia pastatytas ir unikalus Vilniaus Taksi parkas su vidiniu serpantinu, talpinantis iki 800 automobilių.

Deja nuo tų laikų Naujininkai įgavo prastą reputaciją dėl didelio nusikalstamumo, alkoholizmo ir kitų socialinių problemų.

DABARTIS

Naujininkai seniūnija užima 41 km² plotą, čia gyvena apie 33 000 žmonių. Čia sugyvena įvairių tautybių ir konfesijų žmonės.

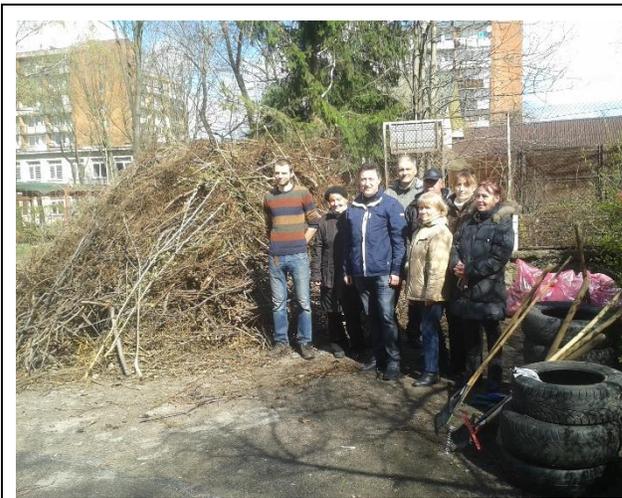
Naujininkuose yra „Juventus“ gimnazija, Vilniaus Lietuvių namų gimnazija (kurioje mokosi lietuvių išeivių iš viso pasaulio vaikai), Naujininkų progimnazija, „Saulėtekio“ vidurinė mokykla – daugiafunkcinis centras, „Šaltinėlio“ pradinė mokykla, 7 ikimokyklinio ugdymo įstaigos, kompozitoriaus Broniaus Jonušo vardo muzikos mokykla, Dzūkų biblioteka, atviros jaunimo erdvės „Mes“ ir „Kitas kampas“, Vilniaus socialinis klubas, Naujininkų poliklinika. Naujininkuose buvo steigiamos įvairios sugriežtinto režimo įstaigos – ir šiuo metu dar veikia Vilniaus pataisos namų padalinys bei Pabėgėlių priėmimo centras.

Šiuo metu Naujininkų patrauklumas didėja – tai patvirtina ir nekilnojamo turto kainų augimas, parnokęs daugelį kitų gyvenamųjų Vilniaus rajonų. Į Naujininkus vis dažniau keliausi jaunos šeimos, čia palaipsniui tvarkoma aplinka ir gatvės, statomi nauji namai, pradėti įgyvendinti ar numatomi tokie projektai, kaip dviračių tako tiesimas, pandusų įrengimas ant tilto link Geležinkelio stoties, Naujininkų parko įkūrimas virš Kaminkelio g., Naujininkų daržų ir sveikatinimo tako įrengimas Šaltkalvių g. link

aplinkkelio, jungties link senamiesčio ir naujamiesčio išplėtimas bei sotes prieigų sutvarkymas, sporto centro (Ledo arenos arba baseino) statyba Kapsų g. pabaigoje. Naujininkai – pirmas Vilniaus gyvenamasis rajonas, kuriam parengta galimybių studija. Prie daugumos šių projektų aktyviai prisideda visuomeninė organizacija „Naujininkų bendruomenė“ bei seniūnija, vadovaujama seniūno Raimondo Lingio.

NAUJININKŲ BENDRUOMENĖ

2000 m. įkurta visuomeninė organizacija „Naujininkų bendruomenė“ aktyviai ėmėsi veiklos: gina viešą interesą, organizuoja įvairias šventes, jaunimo ir senjorų užimtumą, sporto turnyrus, talkas. Per tuos metus bendruomenė inicijavo Vilniaus pietinio aplinkkelio statybą, Prūsų ir kitų gatvių sutvarkymą, Telšių g. skvero įrengimą, apgynė Naujininkus nuo krematoriumo statybos ir Naujininkų kalvų žalias erdves nuo užstatymo, inicijavo „Juventos“ sporto aikštyno ir „Saulėtekio“ krepšinio aikštelės įrengimą, bendras talkas, pasodino Naujininkų eglę, nuolat dalyvauja numatomų projektų svarstyme.

Pradedame Telšių skvero tvarkymą

Tradicinė bendruomenės eisena surinkdavo iki 3500 dalyvių.

Bendruomenei pavyko apsiginti nuo krematoriumo statymo Naujininkuose

O Vilniaus miesto savivaldybė savo reprezentacinę saldainių dėžutėje Naujininkų sienos tapybą patalpino kartu su Vilniaus įžymybėmis!

Bendruomenė jau virš 20 metų organizuoja „Naujininkų Federacijos“ šventę. Šventės metu gyventojų eisena apjuosia Naujininkus, vyksta įvairūs renginiai, paskelbiami Naujininkų Garbės piliečiai ir kiti nominantai. Daug metų vyksta ir tradicine „Naujininkų Šeimų sporto šventė“, vaikų krepšinio turnyras, remiamas „Naujininkų kiemo“ krepšinio klubas, vyksta kultūros ir kiti renginiai. Bendruomenė inicijavo Naujininkų Senjorų chorą, organizuoja Kalėdines paramos akcijas nepasiturinčių šeimų vaikams ir vienišų senukų lankymą.

Bendruomenės organizuotas gimnazistų vienišų Naujininkų senukų aplankymas

Tradicinėje Naujininkų Šeimų sporto šventėje

Neseniai Naujininkų elektrinių pastočių sienos pasipuošė 3 žaismingais kūriniais – tai irgi Naujininkų bendruomenės sumanymas.

Naujininkų katinas laukia išvykstančių ir atvykstančių namo tarp knygų, simbolizuojančių įvairių tautybių Vilniaus kūrėjus.

Panevėžio g. 39 kieme prie buvusio kurčiųjų ir neprigirdinčių bendrabučio „Tylos žodžiai“ – gestų kalba pavaizduotas užrašas „Labas“

Informaciją apie savo veiklą bendruomenė skelbia Naujininkų bendruomenės socialinėse tinkluose, kasmet leidžiamas laikraštis „Naujasis Vilnius“. Naujininkų bendruomenei už aktyvią socialinę, kultūrinę ir švietėjišką buvo suteiktas „2009 metų Auksinės širdies bendruomenės“ nominacija, patekome ir į Lietuvos rekordų knygą, surašydami ilgiausią Lietuvoje 147 m. laišką su gyventojų palinkėjimais 2000 m. Nuo įkūrimo bendruomenei vadovavo Rytis Giedraitis, Rita Juozapaitienė ir Artūras Melianas, aktyviai prisidėjo Raimondas Lingys, Tatjana Dvilevič, Reiza Zinkevičienė, Kazimiera Pranskevičienė, Gediminas Urbonas, Onutė Pampikienė, Aleksandras Juozapaitis, Eglė Matonienė, Irina Ignatavičienė, Vygintas Petrikas, Danutė Balevičiūtė bei daugelis kitų aktyvių Naujininkų gyventojų ir čia dirbančių žmonių.

Bendruomenės vadovai tvirtai laiko Naujininkų bendruomenės vėliavą

Aktyviausi bendruomenės nariai pažymi 20 metų bendruomenės sukaktį

Garsi aktorė Eglė Gabrėnaitė, gyvenanti šiame rajone, viename interviu sakė: „*Man nėra gražesnio rajono už Naujininkus. Ten gaidžiai gieda, slyva į balkoną lenda. Naujininkų dienos – rajono šventė – yra fantastika. Kiekvieną rudenį pradėdu verkti, kai išsirikiuoja paradas*“